

Algemeen inleidend hoofdstuk

Provincie Noord-Brabant

Voor u ligt de begroting 2027 van de provincie Noord-Brabant. U leest hierin wat we willen bereiken, wat we daar komend jaar concreet voor gaan doen en wat dat mag kosten. Deze begroting kent een omvang van € 1,6 miljard en bouwt voort op het [Bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant!'](#) plus de daaruit volgende uitvoeringsagenda's 2024-2027. Als onderdeel van de jaarlijkse Sturing en Verantwoordingscyclus (S&V) moet de begroting in samenhang gezien worden met de [Perspectiefnota 2027](#) die op 10 april 2026 door Provinciale Staten is vastgesteld. We blijven werk maken van het realiseren van onze plannen en projecten. Koersvast en samen met onze Brabantse partners!

We blijven werken aan een welvarend en toekomstbestendig Brabant

We blijven in 2027 doen waarvoor we aan de lat staan: het uitvoeren van plannen en projecten in het belang van Brabant. Een Brabant waar mensen gelukkig en gezond zijn, gehoord worden, mee kunnen doen, perspectief hebben en hun eigen keuzes kunnen en durven maken. Dat doen we met elkaar en voor elkaar. Zo boeken we concrete vooruitgang en werken we iedere dag aan een mooier Brabant.

Verkiezingsjaar

Het bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant!' ligt voor de laatste keer aan de basis van de provinciale begroting. Met de provinciale verkiezingen op 17 maart komt er in 2027 namelijk een einde aan deze bestuursperiode. In maart treedt een nieuwe Provinciale Staten aan en er in de loop van het jaar komt er een nieuw bestuursakkoord en college. Uiteraard houden we hier rekening mee en is deze begroting beleidsarm. Het betekent echter niet in dat we in pauze stand gaan. Tot het zover is blijven we vol energie aan de slag voor Brabant. Dat is onze verantwoordelijkheid en dat is wat Brabant verdient. Ook als het noodzakelijk is om nog belangrijke – en soms ook moeilijke - beslissingen te nemen die echt niet kunnen wachten. Niet om over de bestuursperiode heen te willen reageren, maar om te doen wat nodig is voor Brabant. Zodat we Brabant open houden voor groei en ontwikkeling.

Focus op uitvoering zorgt voor resultaat

De voortgangsrapportages van de uitvoeringsagenda's (september 2026) laten zien dat we de vruchten aan het plukken zijn van een scherpe focus op het uitvoeren van onze plannen. We zien op allerlei terreinen mooie resultaten terug. In diverse stedelijke gebiedsontwikkelingen en de opgaven rondom Brainport boeken we voortgang. We investeren in het Business Park Aviolanda en innovatiecoalities zoals Circular Semicon. De Stimuleringsregeling Landschap 2.0 is succesvol gebleken en aan de hand van het Energieperspectief 2050 krijgen diverse aanpakken rondom de energietransitie verder vorm (o.a. aanpak warmte en aanpak netcongestie). Verder is het mooi om te constateren dat een project als de ASML Zomerspelen steeds meer bereik heeft. Een mooi voorbeeld van samenwerking tussen overheden, verenigingen en bedrijfsleven om kinderen meer te laten sporten en bewegen.

We mogen trots zijn op deze resultaten. Zeker met het oog op de dynamiek en onzekerheden om ons heen. De geopolitieke situatie verandert continue. Hoe pakken de plannen van kabinet Jetten concreet uit en wat betekent het precies voor ons als provincie? Bijv. als het gaat om Nederland van het stikstof-slot te halen. Maar ook stijgende uitvoerings- en beheerkosten, netcongestie en een krappe arbeidsmarkt spelen een rol. Ook voor ons als provincie kunnen er daarom knelpunten ontstaan in de uitvoering waarvoor we met (innovatieve) oplossingen moeten komen.

Integrale dossiers

Veel van onze provinciale opgaven zijn niet los van elkaar te zien. Door de samenhang ontstaan er diverse grote, integrale dossiers. Op dit moment zijn dat de aanpak landelijk gebied (ALG), Beethoven / Brainportregio, Defensie en Powerport regio Moerdijk. In dergelijke dossiers komt veel samen. Van natuur, water en landbouw, tot wonen, werken, voorzieningen en bereikbaarheid en milieu, energie en leefbaarheid. Gezien de omvang en relevantie van deze ontwikkelingen voor Brabant is er in de afgelopen perspectiefnota al extra aandacht aan besteed. In navolging daarop is het belangrijk dat Provinciale Staten goed zicht houden op deze integrale dossiers. Daarom is verderop in de begroting een aparte paragraaf 'majeure opgaven' toegevoegd. Hierin staat een uitgebreide toelichting.

Wat zien we om ons heen?

Het is en blijft turbulent in de wereld. De crisis in het Midden-Oosten en de oorlog in Oekraïne houden vooralsnog aan. Het zorgt wereldwijd nog steeds voor verstoringen op energiemarkten en in productieketens. En dat merken we ook in Brabant. De Straat van Hormuz ligt op zo'n 5.000 kilometer van Brabant, toch zien we de concrete gevolgen van dit conflict direct aan de pomp. De verwachting van RaboResearch is dat het op termijn ook leidt naar een hogere inflatie. Ondanks dit alles blijft de Nederlandse economie de komende periode groeien. Dat biedt dus perspectief.

Een ander gevolg van de aanhoudende dynamiek is dat politieke prioriteiten in veel landen verschuiven. Zo ook in Europa en Nederland. Thema's als defensie, veiligheid en strategische autonomie krijgen meer en meer aandacht. De inzet is om minder afhankelijk te zijn van handelspartners en andere werelddelen waardoor de investeringen in technologische innovaties, (digitale) infrastructuur en (kritieke) grondstoffen toenemen. Deze onderwerpen raken ook Brabant en het provinciaal beleid. Er liggen risico's op de loer, maar zeker ook kansen voor onze economie. De ontwikkelingen volgen we dan ook scherp.

Den Haag

Op 30 januari 2026 hebben D66, VVD en CDA een nieuw landelijk coalitieakkoord gepresenteerd. De plannen van de nieuwe regering worden steeds meer duidelijk, maar op veel thema's wachten we nog op de concrete keuzes om de gevolgen voor Brabant scherp te krijgen. Keuzes die impact (kunnen gaan) hebben op ons als provincie. Bijvoorbeeld om Nederland 'van het slot' te krijgen. Maar ook wat betreft het Natuurpact 2.0 en de daarbij horende taken en financiering. Of als het gaat om investeringen in de infrastructuur of de implementatie van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting in relatie tot woningbouw.

De Rijksbegroting 2027 bouwt grotendeels voort op eerder ingezette beleidslijnen en brengt voor Brabant weinig onverwachte ontwikkelingen met zich mee. Veel van de aangekondigde maatregelen waren al eerder zichtbaar in Kamerbrieven en beleidsvoornemens, met name op het gebied van landbouw, stikstof, natuur, defensie en wonen. De grootste opgave ligt in de uitvoering van bestaande ambities en het verzilveren van de kansen die het rijksbeleid biedt. Daarbij is een effectieve interbestuurlijke samenwerking tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen van toenemend belang.

Brussel

2027 is een belangrijk jaar in Brussel omdat dan de nieuwe Europese meerjarenbegroting 2028-2024 (het 'meerjarig financieel kader') wordt vastgesteld door het Europees Parlement. De onderhandelingen lopen nu en het doel is dat de Europese Raad eind 2026 een akkoord bereikt over de hoofdlijnen en de omvang van de begroting. We volgen dit dossier nauwgezet omdat het gevolgen kan hebben voor de Europese middelen die momenteel in Brabant worden ontvangen. Voor bepaalde prioriteiten zal meer financiering beschikbaar komen (o.a. defensie en concurrentievermogen), terwijl andere dossiers zoals cohesiefondsen en landbouw het waarschijnlijk met minder financiering moeten doen. Voor ons is het in 2027 zaak gereed te staan om de kansen te benutten die vanuit Brussel gaan komen.

Brabantse Gemeenten

In maart 2026 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Inmiddels is bijna overal een nieuw bestuursakkoord gepresenteerd. In die akkoorden zien we een aantal veel voorkomende onderwerpen. Wat opvalt is dat er relatief weinig nieuwe plannen zijn gepresenteerd, maar dat de focus ligt op de uitvoering van de plannen die er al liggen. Daarin staat de woningmarkt en het credo 'bouwen, bouwen, bouwen' op veel plekken centraal. Overige hoofdpunten zijn onder meer het creëren van ontmoetingsplekken, de zelf- en samenredzaamheid van de inwoners en de spreidingswet. Onderwerpen als het landelijk gebied en stikstof hebben ook een plek in de meeste akkoorden. In de steden ligt de focus daarbij op risico's voor de woningbouw en het bedrijfsleven. In dat kader wordt ook netcongestie veel genoemd. In landelijke gemeenten gaat het meer over het toekomstperspectief voor het landelijk gebied. Verder komen ontwikkelingen zoals Powerport regio Moerdijk, Brainport en defensie vooral terug bij de gemeenten die hier concreet mee te maken hebben.

Veel van de hoofdpunten uit de gemeentelijke bestuursakkoorden, maar ook eerder gemaakte afspraken, staan hoog op onze prioriteitenlijst. En vaak is daarbij sprake van een directe link met ons als provincie. Denk maar aan de stedelijke gebiedsontwikkelingen, energievraagstukken via de regionale energiestrategieën of het natuurherstel. Het is en blijft dan ook belangrijk om in 2027 de samenwerking en afstemming te zoeken en te kijken waar we elkaar kunnen versterken.

Zicht op de opgaven

In 2027 wisselt het provinciale bestuur. Tot die tijd blijven wij onze plannen uitvoeren. We zetten door met wat we aan het doen zijn en daar is deze begroting op gebaseerd. Hieronder lichten we - aan de hand van de zichtlijnen uit het bestuursakkoord - een aantal speerpunten voor 2027 toe. In de programmaplannen is dit verder uitgewerkt.

1. Zicht op een welvarend, gezond en gelukkig Brabant.

In een welvarend Brabant zijn de mensen gezond, voelen zich gelukkig en hebben we een krachtige economie. Het perspectief van Brede Welvaart is leidend voor ons handelen. Dat gaat verder dan alleen economische groei. Brede welvaart gaat ook over welzijn, een schone leefomgeving, goed onderwijs, sociale verbondenheid en toekomstperspectief. Deze brede kijk staat centraal in ons doen en laten, ook in 2027. Op die manier dragen we bij aan een duurzame en veerkrachtige samenleving voor alle Brabanders: nu en in de toekomst. Een essentieel onderdeel is gezondheid. Ook dat staat centraal in ons beleid met een glasheldere ambitie: drie extra gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander tegen 2030. Ieder begrotingsprogramma werkt hieraan mee. Bijvoorbeeld via de aanpak van gewasbescherming en het stimuleren van sport en bewegen.

Innovatiekracht voor een weerbare Brabantse economie

Brabant wil ook in 2027 tot de economische en technologische top van Europa behoren. Daarom investeren we in technologiegebieden waarin Brabant sterk is en die bijdragen aan ons toekomstige verdienvermogen en onze strategische positie. Via samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden versterken we innovatie-ecosystemen op onder meer het gebied van hightech, medische technologie, biotechnologie, waterstof en dual-use dronetechnologie. Daarbij zoeken we nadrukkelijk aansluiting bij het Rijk, Europa en andere provincies.

Ruimte en talent voor economische groei

De Brabantse economie loopt steeds vaker tegen grenzen aan door schaarste aan ruimte, talent, energie en grondstoffen. In 2027 werken we daarom verder aan goede randvoorwaarden voor economische ontwikkeling. Het Ruimtelijk Economisch Handelingsperspectief helpt om economische belangen mee te wegen bij ruimtelijke keuzes. Tegelijkertijd investeren we in het ontwikkelen en behouden van talent, arbeidsproductiviteit en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Digitalisering en circulariteit voor de economie van morgen

Digitalisering en circulariteit zijn onmisbaar voor een toekomstbestendige Brabantse economie. In 2027 versterken we de data- en AI-infrastructuur, cyberweerbaarheid en digitale ontwikkeling van het Brabantse MKB, onder meer via de Brabant Coaches en het Brabant House of Cyber. Eveneens werken we aan circulaire waardeketens en het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen, onder meer via de doorontwikkeling van de Innovatiecoalitie Semicon en circulaire doorbraakprojecten.

Veilig en weerbaar bestuur

We dragen actief bij aan oplossingen ter vergroting van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid in de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit. De aanpak van ondermijning is topprioriteit op alle niveaus, van lokaal tot landelijk. Ook in 2027 zetten we hier vol op in. Voor een veilig en weerbaar Brabant is een structurele en langdurige aanpak noodzakelijk, waarbij een sterke overheid en weerbare maatschappelijke partners de basis vormen.

2. Zicht op een verbonden Brabant.

Allereerst ronden we in 2027 het traject af van de beleidsneutrale aanpassing van de Omgevingsvisie. Dit is nodig vanwege de vereisten van de Omgevingswet om kaderstellend beleid voor de fysieke leefomgeving in de visie op te nemen. Hierin nemen we doorwerking van deze wijzigingen mee in Sturen met Kaders. Het doel is de provinciale beleidsstructuur daarmee efficiënter, effectiever én juridisch houdbaar te maken. Op die manier kan een nieuw bestuur straks snel aan de slag met beleid en de uitvoering ervan.

Regie op de groeiopgave

Het aantal inwoners in Brabant groeit en blijft groeien. De druk op het voorzieningenniveau (wonen, werken, recreëren, energie, etc.) evenals de schaarse ruimte blijft dan ook onverminderd groot. Het vraagt provinciale regie om deze groeiopgave in goede banen te leiden. Daarin is de Wet regie op de volkshuisvesting van belang die per 1 juli 2026 van kracht is geworden. Dit krijgt in 2027 verder vorm via een verplicht op te stellen Volkshuisvestingsprogramma. Ook blijven we werken aan de stedelijke gebiedsontwikkelingen in de 12 grootste Brabantse steden. We zien daar meer en meer de aandacht verschuiven van planvorming naar concrete uitvoering. In 2027 verwachten we daar weer stappen vooruit te kunnen zetten.

Mobiliteit

In 2027 loopt de aanbesteding voor de OV concessie Zuidoost Brabant. De beoogde gunning is begin 2028. Om de snelle groei van de Brainportregio te kunnen faciliteren is een goed OV nodig. Aanvullende middelen voor de exploitatie van de Brainportlijnen zijn hierin cruciaal. Hiervoor is reeds een [Statenvoorstel](#) voorgelegd. De actualisatie van de uitvoeringagenda KOPI vindt plaats in 2027. Voor het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau voor het onderhoud van provinciale wegen zijn structureel extra middelen nodig als gevolg van o.a. de geleidelijke uitbreiding en opwaardering van het areaal en de toenemende ouderdom van het areaal waardoor ingrepen omvangrijker en duurder worden.

Het [aantal verkeersslachtoffers](#) in Brabant is te hoog. Met de [Grensverleggende Aanpak Verkeersveiligheid \(GAVV\)](#) verankeren we verkeersveiligheid in de bredere maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Verder wordt de impact van het pauzeren van rijksinfraprojecten in Brabant als gevolg van verschillende herprioriteringen van het Mobiliteitsfonds steeds meer merkbaar. Hierdoor wordt de druk op het Brabantse mobiliteitssysteem verder vergroot en is extra inzet op mobiliteitstransitie noodzakelijk. Zo wordt er in 2027 verder gewerkt aan de afspraken uit de Brainportdeal en convenant Beethoven (o.a. MMK Eindhoven en de Brainportlijnen), de uitbreiding van het hoofdfietsnetwerk, Bosch Centraal en PHS Vught. Maar ook vindt besluitvorming plaats over het Voorkeursalternatief N279 Veghel – Asten door een nieuw college.

Levendig Brabant

In 2027 blijven we, conform de [Uitvoeringsagenda Levendig Brabant 2024-2027](#), inzetten op het bereiken van een breder en meer divers publiek. Niet iedere Brabander komt namelijk even makkelijk met cultuur, sport of erfgoed in aanraking. Dat willen we graag veranderen zodat we Brabanders van alle leeftijden, achtergronden en inkomensgroepen weten te bereiken. Zo hebben we het initiatief genomen om samen met organisaties en initiatiefnemers in de cultuur-, erfgoed-, sport- en vrijetijdssector een meer divers aanbod te ontwikkelen wat in 2027 verder tot uitvoering komt. Daarnaast zetten we ook in 2027 vol in op het stimuleren van bewegen, juist voor degene die nog niet voldoen aan de beweegnorm. Dit doen we onder andere met de thema challenges waarbij we mensen bereiken. Tot slot wordt in 2027 de nieuwe regeling Professionele kunsten 2029-2033 vastgesteld. Hierbij zullen de aanbevelingen van de uitgevoerde evaluatie worden meegenomen. Tegelijkertijd wordt landelijk gewerkt aan de herziening van het cultuurstelsel vanaf 2029. Via de IPO Kopgroep Cultuur draagt Noord-Brabant bij aan de inzet van de provincies voor een sterkere positie en een grotere regierol binnen het toekomstige bestel.

3. Zicht op een duurzaam veranderend Brabant

De energietransitie komt op gang. Er wordt voortgang gerealiseerd, al wordt het tempo afgeremd door verschillende ontwikkelingen zoals netcongestie. Omdat gelijktijdig ook sprake is van innovatieve en vernieuwende ontwikkelingen (denk aan flexibilisering van elektriciteitsgebruik), valt de voortgang gelukkig zeker niet stil. Dat de energietransitie niet in een gestage lijn zal plaatsvinden, is de boodschap uit de Energieagenda 2019-2030 en komt ook terug in het Energieperspectief 2050 dat in juni 2026 door PS is vastgesteld. Het Energieperspectief 2050 doet sturende uitspraken over de binnen welke kaders de energietransitie moet plaatsvinden, gebaseerd op de drie Brabantse waarden: haalbaar, betaalbaar en omgevingsbewust. Het laat gelijktijdig ook zien hoe sterk energie verweven is met andere beleidsterreinen en bevestigt eens te meer dat de provincie een sterkere regisserende en regulerende rol moet innemen om samen met al onze partners (overheden, regio's, netbeheerders, industrie) te zorgen voor een duurzame ontwikkeling van het energiesysteem.

Aanpak energietransitie in 2027

We zijn van plan om €150 mln. te investeren in het Nationaal Warmtefonds, zodat meer woningeigenaren hun huis kunnen verduurzamen. Provinciale Staten krijgen in Q4 2026 de gelegenheid om wensen en bedenkingen mee te geven over het voornemen. Ook nemen we, waar nodig, het coördinerend bevoegd gezag op ons om de aanleg/uitbreiding van elektriciteitsinfrastructuur te versnellen. De 150kV tracés Eindhoven Oost-Maarheeze en Eindhoven Zuid-Hapert zijn daarvan de eerste voorbeelden. Ook op eerder gemaakte afspraken in het kader van de RES met betrekking tot opwek van hernieuwbare energie houden wij de vinger aan de pols. Wij spreken de RES-regio's niet vrijblijvend aan op het nakomen van gemaakte afspraken.

De negen Brabantse aanpakken uit het Energieperspectief vertalen de strategische keuzes voor het toekomstige Brabantse energiesysteem naar concrete acties richting 2050. Met de Brabantse Aanpak Besparen stimuleren we energiebesparing in woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed. Met de Brabantse Aanpak Netcongestie werken we samen met regio's en netbeheerders aan een maatregelenpakket om netcongestie met snel in te voeren (en tijdelijke) maatregelen tegen te gaan. Daarnaast ontwikkelen we aanpakken voor Lokaal Eigendom, Waterstof, Verduurzaming Industrie, Groen Gas, Energieopslag en Kernenergie (SMR). Gezamenlijk geven deze aanpakken een extra impuls aan de provinciale regierol in de energietransitie en dragen zij bij aan de stapsgewijze realisatie van het energiesysteem zoals geschetst in het Energieperspectief 2050.

Landbouw en voedsel

Voor de landbouw in Noord-Brabant geldt dat de invloed van de voorgenomen rijksmaatregelen groot gaat zijn. Met name de zonering rondom natuurgebieden, een meer grondgebonden melkveehouderij en het verminderen van het gebruik van (chemische) gewasbeschermingsmiddelen hebben impact. De inzet van de provincie is gericht op het mogelijk maken van de hiermee samenhangende transitie door innovatie, stimuleren van natuur-inclusieve en biologische landbouw en de inzet van het ondersteuningsnetwerk. Daarnaast kent de provincie een verdergaande, eigen inzet gericht op o.a. eiwittransitie, de jonge boeren, het agrarisch onderwijs en de relatie tussen boeren en burgers. Hier blijven we in 2027 mee doorgaan.

4. Zicht op een gezonde natuur- en waterrijke leefomgeving.

Gezonde Brabantse natuur

We zijn volop aan de slag met de uitvoering van de Uitvoeringsagenda Natuur, om te zorgen dat de Brabantse natuur in goede staat is. Het Kabinet heeft met de Kamerbrief van 26 juni 2026 een stap gezet om Nederland 'van het slot' te krijgen. GS heeft geconcludeerd dat de Kamerbrief aansluit bij de lijn die Brabant al langer inzet en dat het ingezette Brabantse beleid voortgezet moet worden om de doelen te kunnen realiseren. We gaan dan ook voortvarend verder met de stappen die we eerder al hebben ingezet om Brabant zo snel mogelijk open te krijgen. Dat doen we onder meer in de Aanpak Landelijk Gebied. Rond de 12 meest stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden werken we met een gebiedsgerichte aanpak (GGA's) om de natuur in goede staat te krijgen. De Rijksaanpak zoals beschreven in de Kamerbrief sluit aan op deze gebiedsgerichte aanpak. We zullen daarom in de komende tijd een vervolg voor de Aanpak Landelijk Gebied organiseren, waarmee we de gebiedsgerichte aanpak van de Kamerbrief voortvarend tot uitvoering kunnen brengen.

Regionaal- Water en Bodemprogramma

Komend jaar vormt het laatste jaar van de planperiode van het Regionaal Water- en Bodemprogramma 2022-2027 (RWP). We richten ons dan ook op het zoveel mogelijk realiseren van de doelen uit het RWP waarbij de Kaderrichtlijn Water en verdrogingsbestrijding de belangrijkste opgaven zijn. Daarnaast wordt er door Gedeputeerde Staten in 2027 een besluit genomen over het RWP 2028-2033 en wordt aan Provinciale Staten het financiële kader hiervoor voorgelegd.

Milieu

In de uitvoering op een aantal milieuthema's is de afgelopen tijd goede vooruitgang geboekt. In 2027 willen we daarop door. Aan de andere kant blijft de druk op het milieu blijft onverminderd hoog, waardoor het bereiken van de doelstellingen bij een aantal thema's in het gedrang komen. Met name op de thema's luchtkwaliteit en ZZS dreigt de haalbaarheid van de doelstellingen uit beeld te raken.

Daarom brengen we bijvoorbeeld via de impuls luchtkwaliteit in 2027 een aanvullend maatregelenpakket in kaart. Hiermee gaan we voor een betere luchtkwaliteit en gezondere leefomgeving in Brabant zodat we straks voldoen aan de aangescherpte EU normen in 2030.

5. Fundament voor het realiseren.

We staan er financieel gezien goed voor. Gelukkig maar, want dat is essentieel om te kunnen blijven investeren in de toekomst van Brabant. Bovendien zorgt het ervoor dat we een buffer hebben om tegenvallers op te vangen of knelpunten mee op te lossen. Daarbij houden we een substantieel budget vrij om verder te bouwen in de nieuwe bestuursperiode. Ondanks de gunstige situatie mogen we ons ook niet rijk rekenen. Economische ontwikkelingen zijn onzeker en de opgaven zijn omvangrijk en kostbaar. Ook moeten we de herverdeling van het provinciefonds opvangen evenals stijgende uitvoerings- en beheerkosten. Kortom, alle redenen om zorgvuldig en verstandig met ons geld om te gaan.

Slagvaardig, democratisch en rechtmatig bestuur

Een sterk en integer openbaar bestuur is het fundament voor het functioneren van onze democratische rechtsstaat. De maatschappelijke opgaven waaraan de provincie met medeoverheden werkt worden steeds complexer en dat vraagt om een daadkrachtig bestuur dat in staat is om problemen op te lossen. Daarbij is toenemende aandacht voor regionale samenwerking en uitvoerbaarheid van beleid.

Onze inzet is er in 2027 op gericht dat de Brabantse overheden efficiënt en effectief bijdragen aan de aanpak van maatschappelijke opgaven evenals op versterking van het democratisch systeem.

Digitalisering

De komende jaren gaan we verder met het versterken van datagovernance, datakwaliteit en de toepassing van data bij beleidskeuzes waardoor onze beleidsprogramma's sneller en beter onderbouwd kunnen sturen op onze maatschappelijke opgaven. En, tegemoetkomend aan geopolitieke ontwikkelingen, ontwikkelen we een actieplan om op termijn onze leveranciersafhankelijkheid en zeggenschap over data te vergroten (digitale autonomie en soevereiniteit).

Uitvoeringskracht

Onze organisatie is voortdurend in beweging. Maatschappelijke ontwikkelingen, veranderende opgaven en nieuwe uitdagingen vragen om een organisatie die wendbaar, professioneel en toekomstgericht is. De mensen in onze organisatie maken het verschil: hun inzet, betrokkenheid en deskundigheid is van cruciaal belang voor het realiseren van onze ambities. Daarom blijven wij investeren in de ontwikkeling, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers

Financiële positie in één oogopslag

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële positie van de provincie. Daarbij wordt ingegaan op het begrotingsevenwicht, de reservepositie, het risicoprofiel en de voorspelbaarheid van de begroting.

Structureel begrotingsevenwicht

Onze meerjarenbegroting is structureel en reëel in evenwicht.

Solide reservepositie

De reservepositie is daarbij goed te noemen. We beschikken over een immunisatieportefeuille die we inzetten om revolverend te investeren in het realiseren van onze ambities. We hebben voor ca. € 1,5 mld. aan beleidsreserves die in ieder geval voldoende zijn om onze beleidsambities voor de komende jaren te realiseren. Het proces tot opstellen van de bestedingsplannen reserves zit in de laatste fase en u zult te zijner tijd worden geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.

Beheersbaar risicoprofiel

Van de geïdentificeerde financiële restrisico's is 96% afgedekt binnen de algemene risicoreserve. Voor nadere informatie verwijzen we u door naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing. Daarnaast zien we dat er meer en meer omvangrijke initiatieven genomen worden met dito risico's die financieel afgedekt moeten worden. Bovendien zien we dat de uitvoering soms langer duurt dan we voor ogen hadden en graag zouden willen. Dit resulteert, onder meer door inflatie, in hogere kosten en de gereserveerde middelen in de beleidsreserves op termijn mogelijk ontoereikend zijn.

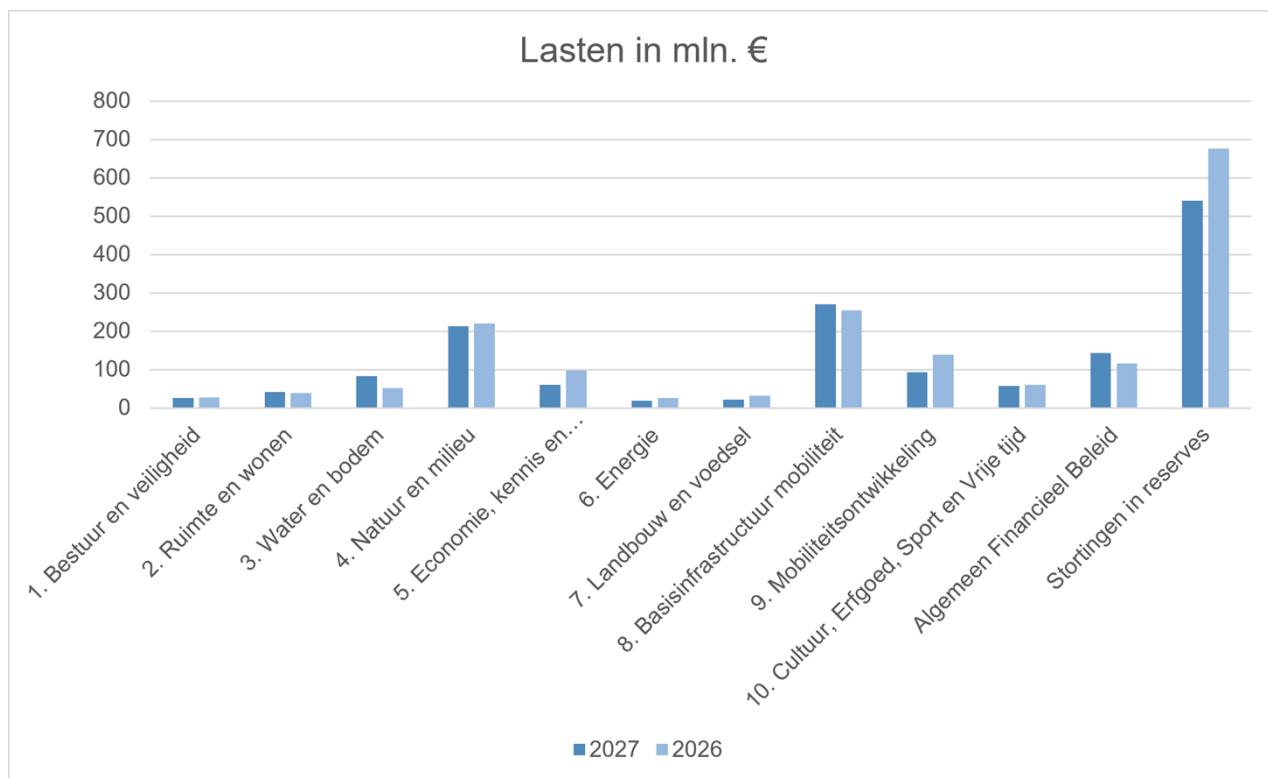
Ook op het terrein van de opcentenopbrengst MRB is er een onzekerheid. Tot nu toe is dit een stabiele bron van inkomsten gebleken, maar op termijn komt de gewichtsmaatstaf door het stijgende aandeel van zware elektrische voertuigen (EV's) mogelijk ter discussie te staan om te worden vervangen door een oppervlaktemaatstaf. Of de opcenten MRB worden door een geheel andere provinciale belasting vervangen. Overigens worden de financiële effecten hiervan voor het overgrote deel gedempt doordat de belastinginkomsten voor 90% verevend worden in het Provinciefonds.

Voorspelbaarheid begroting

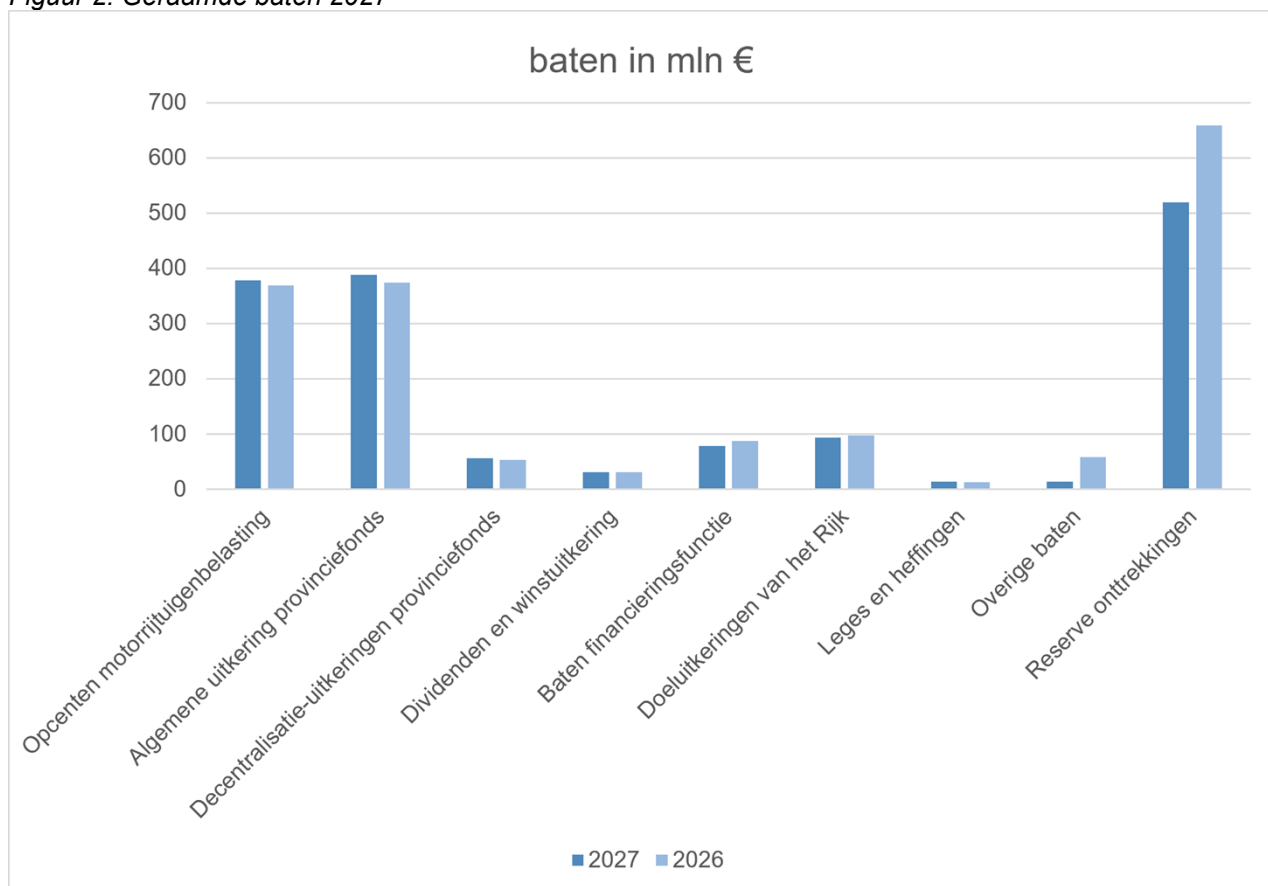
We verbeteren de voorspelbaarheid van de begroting doorlopend. In de begroting 2026 is een volgende stap gezet in het reëel ramen van uitgaven, zodat de primitieve begroting beter aansluit op de uiteindelijke realisatie. Deze lijn is doorgezet in de begroting 2027.

In figuur 1 en 2 zijn respectievelijk de geraamde lasten en baten te inzichtelijk gemaakt. Hierbij is de primitieve begroting 2027 afgezet tegenover de gewijzigde begroting 2026.

Figuur 1: Geraamde lasten 2027

Figuur 2: Geraamde baten 2027

Kortom, onze financiële positie is stabiel en gezond, maar we moeten wel waakzaam blijven gezien de onzekerheden die er spelen. We beschikken over voldoende middelen om onze beleidsambities op korte en middellange termijn te financieren. En uiteraard blijven we daarbij alert op de ontwikkelingen en risico's die op ons afkomen, zodat we tijdig maatregelen kunnen treffen als dat nodig is.